

Разходите в българското земеделие нарастват значително по-бързо от цените на продукцията

Енергията и горивата поскъпват с 20,3%, торовете – с 15,9%, докато цените на селскостопанската продукция се увеличават с едва 2,1%

Българските земеделски производители са изправени пред все по-силен натиск върху разходите за производство, докато цените, на които реализират своята продукция, се повишават значително по-бавно. Данните за Второто тримесечие на 2026 година показват ясно разминаване между динамиката на приходите и основните разходи в сектора.

Според данните на Националния статистически институт през Второто тримесечие на 2026 година цените на селскостопанската продукция в България са се увеличили с 2,1% спрямо същия период на предходната година. В същото време разходите за стоки и услуги за текущо потребление в земеделието са нараснали с 9,3%.

Най-съществено е увеличението при разходите за енергия и горива. Цените на електроенергията и горивата са се повишили с 20,3% на годишна база. Минералните торове са поскъпнали с 15,9%, семената и посадъчният материал – със 7,8%, а ветеринарните разходи са нараснали с 5%.

Това развитие поставя производителите пред сериозно предизвикателство, тъй като все по-голяма част от приходите от реализацията на продукцията се насочва към покриване на производствените разходи. В резултат на това възможностите за запазване на досегашните нива на рентабилност се ограничават.

Значителни различия между отделните производства

Общото увеличение от 2,1% на цените на селскостопанската продукция не отразява напълно различията между отделните направления в сектора.

При растениевъдната продукция е отчетено увеличение на цените от 5,7%, докато при животинската продукция се наблюдава спад от 1,2%.

Особено значително е поскъпването при пресните зеленчуци, чиито цени са нараснали с 38,7%. При домати увеличението достига 53,9%. При индустриалните култури е отчетен ръст от 12,8%, а цената на слънчогледа се е увеличила с 13,3%.

При други важни за българското земеделие производства обаче тенденцията е противоположна. Цените на плодовете са намалели с 28,1%, а на зърнените

култури – с 2,6%. Пшеницата е поевтиняла с 4,6%, а царевичката за зърно – с 2,9%.

При животинската продукция също се наблюдават значителни спадове. Цените на свинете са намалели с 20,2%, докато при кравето мляко е отчетено понижение от 7,6%.

Все по-силен натиск върху рентабилността

Разминаването между цените на продукцията и производствените разходи означава, че различните земеделски стопанства усещат ситуацията по различен начин.

Производителите на зеленчуци например реализират част от продукцията си на значително по-високи цени, но едновременно с това са изправени пред по-високи разходи за горива, електроенергия, торове и посадъчен материал.

При зърнопроизводството натискът е още по-осезаем. Цените на някои от основните култури намаляват, докато разходите за ключови ресурси, необходими за производството, продължават да се увеличават. Това ограничава възможностите на стопанствата да компенсират по-ниските приходи чрез оптимизация на разходите.

По този начин средните стойности за сектора могат да прикрият значителни различия между отделните производители и направления.

Подобна тенденция се наблюдава и на европейско равнище

Натискът върху земеделския сектор не е характерен единствено за България. Данните на Европейската статистическа служба показват, че през второто тримесечие на 2026 година цените на селскостопанската продукция в Европейския съюз са намалели с 5,8%, докато цените на стоките и услугите, използвани в земеделието, са се увеличили с 4,7%.

Особено значително е поскъпването на енергията и смазочните материали, при които е отчетен ръст от 22%. Цените на торовете и подобрителите на почвата са се увеличили с 13,4%.

На този фон българското земеделие се намира в сравнително различна ситуация, тъй като общото равнище на цените на селскостопанската продукция все още отчита годишен ръст. Въпреки това разликата между приходите и разходите остава сериозно предизвикателство за сектора.

При 2,1% увеличение на цените на селскостопанската продукция срещу 9,3% ръст на текущите производствени разходи, земеделските производители са изправени пред натиск върху рентабилността.

Развитието на тази разлика между приходите и разходите ще бъде от ключово значение за устойчивостта на сектора през следващите периоди. За земеделските стопанства не е достатъчно единствено цените на продукцията да се увеличават – от съществено значение е този ръст да бъде съпоставим с динамиката на разходите, необходими за нейното производство.

Статия от екипа на Бургаската Търговско-Промислена Палата.